

Діяльнісний компонент містить гностичні, аналітичні, проектувально-конструктивні, організаторські, комунікативні, уміння, що реалізуються в професійно-педагогічній сфері. Цей компонент передбачає оволодіння студентом комплексами професійних дій. Специфіка діяльнісного компонента професійної компетентності вчителя полягає у сформованості дослідницьких умінь, умінь застосовувати знання в нових навчальних ситуаціях, перцептивно-інтегративних та рефлексивних умінь.

Список використаних джерел:

1. Веснин В.Р. Практический менеджмент персонала: Пособие по кадровой работе // М., 1998. – 96 с.
2. Кузьмина Н.В. Профессионализм личности преподавателя и мастера производственного обучения // М., 1990. – 326 с.
3. Маркова А.К. Психология труда учителя. Книга для учителей // М., 1993. – 346 с.
4. Маркова А.К. Психология профессионализма: [монография] // М., 1996. – 308 с.
5. Слостёнин В.А. Профессиональная готовность учителя к воспитательной работе // Советская педагогика. – 1981. – № 4. – С. 76-84.
6. Слостёнин В.А. Формирование личности учителя советской школы в процессе профессиональной подготовки. Учебное пособие // М., 1976. – 159 с.

Кошелева Н.Г.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Навчально-науковий професійно-педагогічний інститут
Української інженерно-педагогічної академії*

ХАРАКТЕРИСТИКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЕКТУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність обраної теми обумовлена необхідністю створення та запровадження в освітній процес нових педагогічних систем для вирішення сучасних педагогічних проблем, що вимагає ретельного попереднього проектування. Однією з важливих освітніх проблем є підготовка майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності під час їхнього навчання у ВНЗ, що поки не була предметом ґрунтовних

педагогічних досліджень і ефективна розробка якої може бути здійснена засобами педагогічного проектування.

Вихідний термін «проектування» походить від лат. *projectus* – «кинутий уперед». Використання засобів проектування в освітньому середовищі сьогодні привертає все більшу увагу вітчизняних педагогів, оскільки дозволяє «звести до мінімуму педагогічні експромти у практичному викладанні» [2, с. 12] та забезпечити цілеспрямоване й ефективне вирішення педагогічних завдань.

Різноманітним проблемам педагогічного проектування присвячені праці багатьох сучасних науковців, зокрема О. Асмолова, В. Безрукової, В. Докучаєвої, О. Заїр-Бек, О. Ілліної, Т. Качеровської, О. Коберника, І. Колесникової, В. Монахова, Г. Савченко, Т. Подобєдової, М. Чобітька, Г. Щедровицького та ін. Проте результати аналізу наукового доробку в даній галузі засвідчили відсутність фундаментальних напрацювань з проблеми проектування підготовки майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності, що обумовило мету роботи.

Мета – визначення провідних змістовно-структурних характеристик дидактичного проекту підготовки майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності під час їхнього навчання у ВНЗ.

Педагогічне проектування можна визначити як «попередню розробку основних деталей майбутньої діяльності учнів та педагогів» [1, с. 95] або «цілеспрямоване творче попереднє визначення і конструювання програми сумісної діяльності суб'єктів педагогічного процесу та її подальшої реалізації» [4, с. 17]. Більш розгорнута характеристика сутності педагогічного проектування наведена в [7, с. 82]: це діяльність педагога, спрямована на «попередню розробку основних елементів педагогічної ситуації або цілісного педагогічного процесу: мети і завдань, плану, організаційних форм, методів і засобів, форм та методів контролю, корекції та оцінки результатів педагогічної та навчальної праці». Об'єктом проектування може бути педагогічна система, процес, педагогічна технологія, методи, форми та засоби навчання, педагогічна задача, ситуація, цілі або зміст освіти, навчальна програма, підручник, посібник та ін. [6, с. 42]. Результатом педагогічного проектування є дидактичний проект – «продукт інноваційної педагогічної діяльності автора чи колективу авторів, що виражає їхні педагогічні погляди стосовно об'єкта інноваційних перетворень» [3, с. 101].

У вищій економічній освіті об'єктом педагогічного проектування може бути процес професійної підготовки майбутніх економістів і, зокрема, формування їхньої готовності до інноваційної фахової

діяльності. Для його теоретично обґрунтованого поетапного здійснення необхідно розробити дидактичний проект підготовки майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності, зміст провідних структурних компонентів якого охарактеризовано нижче.

Вихідною базою для розробки дидактичного проекту було обрано алгоритм його створення [5, с. 24], що має наступний вигляд:

1. Розроблення проекту навчання зі спеціальності: аналіз діяльності фахівця; розроблення змісту професійної підготовки фахівця.

2. Розроблення проекту навчання з дисципліни чи теми: діагностика мети в навчанні; діагностика стану навчання; підготовка інформаційних матеріалів; добір навчальної літератури; розроблення педагогічних технологій навчання; розроблення технологій контролю.

Адаптувавши поданий алгоритм до наших завдань, ми визначили, що дидактичний проект підготовки майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності (далі – ІФД) може мати наступні змістовно-структурні характеристики (табл. 1).

Зазначимо, що розроблені змістовно-структурні характеристики дидактичного проекту підготовки майбутніх економістів до ІФД мають бути надалі деталізовані як з наукової, так і з методичної точки зору, а сам проект повинен пройти ряд етапів: теоретичний (теоретичне створення проекту), рефлексивний (самоусвідомлення, самоаналіз), експериментальний (часткове впровадження, апробація), корегувальний (уточнення теоретичного проекту) та завершальний (упровадження проекту) [6, с. 47].

Отже, розробка дидактичного проекту підготовки майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності під час навчання у ВНЗ забезпечує здійснення такої підготовки як технологічного процесу системного наукового обґрунтування вибору її змісту, методів, форм і засобів на основі діагностично поставлених цілей, визначення базового рівня готовності майбутніх економістів до ІФД та спеціально створених організаційно-педагогічних умов її формування.

Таблиця 1

**Змістовно-структурні характеристики дидактичного проекту
підготовки майбутніх економістів до ІФД**

Структурні компоненти дидактичного проекту	Коротка характеристика змісту компонентів дидактичного проекту
Розробка цілей та змісту підготовки майбутніх економістів до ІФД	
Аналіз змісту ІФД економістів	- аналіз ринкових вимог до суб'єктів господарювання щодо необхідності розробки й реалізації інноваційних стратегій підприємств; - аналіз змісту інноваційної діяльності сучасних підприємств та інноваційних процесів, в яких беруть участь фахівці економічного профілю; - аналіз фахової діяльності економістів у частині виконання фахових завдань інноваційного характеру; - аналіз державних стандартів вищої економічної освіти з точки зору їхньої спрямованості на формування готовності майбутніх економістів до ІФД; - визначення функцій, професійних завдань та відповідних умінь економістів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності; - розробка функціональної структури діяльності економістів різних спеціалізацій (економіст із планування, економіст з праці, економіст з матеріально-технічного забезпечення, економіст з фінансової роботи, економіст зі збуту і т.ін.) у частині професійних завдань та дій інноваційного змісту; - формулювання стратегічних цілей підготовки майбутніх економістів до ІФД
Розробка змісту підготовки майбутніх економістів до ІФД	- розробка моделі готовності майбутніх економістів до ІФД, критеріїв та показників сформованості готовності; - проектування структурної схеми педагогічної системи підготовки майбутніх економістів до ІФД на основі розробленої моделі; - визначення переліку дисциплін фахової підготовки майбутніх економістів, зміст яких пов'язаний зі сферою інноваційної економічної діяльності;

	- формулювання цілей їх вивчення у вигляді фахових економічних умінь інноваційного змісту та встановлення міжпредметних зв'язків; - складання стратегічної програми підготовки майбутніх економістів до ІФД;
	- визначення етапів реалізації системи підготовки майбутніх економістів до ІФД
Розробка організаційно-технологічних складових підготовки майбутніх економістів до ІФД	
Діагностика поточних цілей і базових умов підготовки майбутніх економістів до ІФД	- визначення організаційно-педагогічних умов формування готовності майбутніх економістів до ІФД; - проектування цілей, змісту, педагогічних способів та результатів кожного етапу реалізації системи підготовки майбутніх економістів до ІФД; - визначення потреби та аналіз наявності технічних і дидактичних засобів, необхідних для підготовки майбутніх економістів до ІФД; - аналіз базового рівня готовності майбутніх економістів до ІФД
Розробка педагогічних технологій підготовки майбутніх економістів до ІФД та конструювання інформаційних (дидактичних) матеріалів	- конструювання мотиваційних ситуацій та способів мотивації майбутніх економістів щодо підготовки до ІФД; - вибір поєднання методів, організаційних форм та засобів навчання, що дозволяють ефективно здійснювати підготовку майбутніх економістів до ІФД на кожному етапі; - проектування змісту та технологій самостійної роботи студентів щодо підготовки до ІФД; - створення дидактичних і технічних засобів, необхідних для підготовки майбутніх економістів до ІФД; - розробка методичного забезпечення процесу підготовки майбутніх економістів до ІФД; - поетапна реалізація системи підготовки майбутніх економістів до ІФД в навчальному процесі економічного ВНЗ

Розробка методики поточного та підсумкового діагностування сформованості готовності майбутніх економістів до ІФД	- аналіз змісту всіх компонентів готовності майбутніх економістів до ІФД, критеріїв та показників її сформованості; - визначення очікуваних результатів підготовки майбутніх економістів до ІФД; - проектування методів, форм і засобів поточного та підсумкового діагностування рівнів сформованості готовності майбутніх економістів до ІФД; - розробка методики поточного діагностування рівнів сформованості всіх компонентів готовності майбутніх економістів до ІФД на різних етапах реалізації системи відповідної підготовки; - розробка методики підсумкового діагностування рівнів сформованості цілісної готовності майбутніх економістів до ІФД; - корекція системи підготовки майбутніх економістів до ІФД відповідно до отриманих результатів поточного та підсумкового діагностування
--	---

Джерело: розроблено автором

Список використаних джерел:

1. Безрукова В.С. Педагогика. Проективная педагогика: учеб. пособ. для студ. пед. вузов / В.С. Безрукова. – Екатеринбург: Деловая книга, 1996. – 344 с.
2. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии / В.П. Беспалько. – М.: Педагогика, 1989. – 192 с.
3. Докучаєва В.В. Проектування інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому середовищі: монографія / В.В. Докучаєва. – Луганськ: Alma mater, 2005. – 304 с.
4. Коберник О.М. Теорія і методика психолого-педагогічного проектування виховного процесу в школі: Навч.-метод. посіб. / О.М. Коберник. – К.: Наук. світ, 2001. – 182 с.
5. Коваленко О.Е. Методика професійного навчання: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. інж.-пед. спец-тей / О.Е. Коваленко, Н.О. Брюханова, Н.В. Корольова, Є.В. Шматков. – Харків: ВПП «Контраст», 2008. – 488 с.
6. Подобедова Т.Ю. Подготовка будущих учителей гуманитарного профиля к педагогическому проектированию: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Подобедова Татьяна Юрьевна. – Луганск, 2005. – 241 с.
7. Подобедова Т.Ю. Теория и практика педагогического проектирования / Т.Ю. Подобедова // Проблемы сучасної педагогічної освіти. Серія: «Педагогіка та психологія»: Зб. статей. – Вип. 6. Ч. 2. – Ялта: РВВ КДГІ, 2004. – С. 81-87.